

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondințele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ” iară banii de prenumerațiune și inserțiunile la ADMINISTRATIA Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficioase, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane	
„ ” pe 1/2 an 5 „		
„ România și străinătate pe an 14 franci		
„ ” pe 1/2 an 7 „		

O veste bună.

Cât este de lipsă, ca tînărimea carea cercetează școale străine, în orașe străine, să fie sub povățuire bună, sub îngrijire părintească, o scim cu toții. Tînărimea, ieșită de sub aripile ocrotitoare părintesci, ieșită din casa părintească, este espusă la feliurite ispite. De aceea și vedem părinți îngrijați de viitoriul fiilor, când la începutul anului școlariu intrabă pe unul și pe altul să-i dea informațiune unde ar putea să-și așeze mai bine fiii lor. Nu toți părinții sunt în aceea fericită pozițiune, ca fiii lor să cerceteze școalele tot sub ochii lor părintesci. Din depărtări, și încă din mari depărtări i-și aduc părinții fiii la școală, îi lasă apoi în mijlocul mării străinismului și se întorc la vetrele lor cu inimă indoită, îngrijită de soartea iubiților pe cari iau lăsat în străinătate.

Cei cu dare de mână i-și mai pot ajuta, cei lipsiți însă, numai bunul Dumnezeu le scie necasurile și grijile ce-i împresoară.

Puțin de tot, ba putem zice că în părțile noastre, nimica nu s'a făcut până acuma pentru tînărimea noastră să fie scutită de ispitele ce o împresoară. E adevărat, suntem săraci; dară și aceea e adevărat, că ne ferim a lua lupta cu sărăcia. Stăm cu mâinile încrucișate și ne vaierăm, în loc să punem umăr la umăr și astfel să învingem sărăcia carea ne împreseară și să asigurăm viitoriul tînărimei, să luăm de pe umerii părinților cea mai mare grijă.

Ne bucurăm mult că în Logoj s'a făcut începutul. Anul trecut s'a deschis internatul pentru tînărimea carea cercetează gimnasiul, și anume cu mijloacele fundațiunei fericitului Dr. Liviu Marcu; în decursul anului însă s'a esperiat în insuficiența aranjărei, și astfel epitropia în frunte cu neobositul domn protopresbiter Dr. George Popoviciu au luat dispusațiuni, ca să se zidească un nou edificiu pe sama internatului, întru toate

corêspunzătoriu, carele se va deschide cu începerea anului școlariu 1903/4, și în care internat vor afla adăpostire — după cum suntem informați — 40 de tîneri.

Nu numai atâta! Mulțămită zêlului Logojenilor nostri și a vrednicului lor protopresbiter, cu începerea anului școlariu viitoriu, în pragul căruia ne aflăm, se deschide și un internat pentru fete, pe lângă școalele de fete din Logoj, în care internat vor putea afla adăpostire și fete cari cercetează școalele străine de acolo de fete.

Aceste instituțiuni vor revârsa multă binefacere asupra neamului nostru de aceea le și recomandăm cu toată căldura tuturor părinților îndemnându-i să-și așeze fiii și ficele lor în aceste internate înființate în Logoj, ca unele cari sunt chimate a lua o grea sarcină de pe umerii părinților deoparte, eară de altă parte ca unele, cari au menițiunea de a grijă pentru crescerea religioasă și morală a tînăretului.

Dorind din inimă ca aceste două instituțiuni culturale create în Logoj să prospereze și să se desvoalte tot mai mult spre mărirea lui Dumnezeu și în folosul bisericei și a neamului nostru, lăsăm să urmeze concursurile publicate pentru ocuparea locurilor din internat, din cari părinții interesați pot afla condițiunile de primire:

I.

Epitropia fundațiunei „**Dr. Liviu Marcu**” publică concurs cu termen de recurgere până la 2/15 August a. c. pentru conferirea a 8 locuri de întreținere grătuită în internatul gr. or. român, pe sama elevilor cari cercetează gimnasiul de stat din loc.

Petenții la aceste opt locuri au să dovedească:

1. Că sunt născuți din părinții plugari ort. români afară de Logoj;
2. Că sunt sănătoși, prin atestat medical;
3. Că sunt lipsiți de mijloace;

4. Că au terminat cu rezultat bun anul școlar espiat.

La aceste locuri se dă preferință celor născuți în comitatul Caraș-Severin.

Pe lângă aceste opt locuri gratuite, epitropia fundațională publică concurs pentru *trei-zeci-și-doauă locuri cu plată în internat* fără privire la starea și locuința părinților pentru elevi gimnaziali și dela școalele normale de stat din loc, cu *tacsa lunară de întreținere de două-zeci-și-opt coroane*, solvabilă în patru rate anticipative, ori excepțional lunar înainte. Petițiunile pentru obținerea unuia din aceste 32 locuri sunt a se subșterne până la termenul 2 15 August a. c.

La recurse se aclude:

Atestat de botez;

Testimoniul școlar și

Atestat medical.

Elevilor primiți în internat li-se va da locuința și vipt. Spălarea rufelor rămâne în sarcina părinților, precum și procurarea cărților și hainelor necesare.

Elevii internatului fără deosebire au să aducă:

a. Patru părechi de schimburi;

b. Șese batiste;

c. Șese părechi ciorapi sau obele;

f. O perină cu două fețe albe;

g. O perie de haine și perii pentru păpuși.

Interniștii, cari vor fi primiți gratuit sunt obligați a instrui fără plată pe un internist cu tacsa. Mai departe se comunică, că epitropia spre a introduce toate îmbunătățirile posibile s'a îngrijit ca internatul să fie așezat într-o localitate de nou zidită și corespunzătoare.

Totodată aducem la cunoștință, că cu 1 Septembrie a. c. va fi instituit un prefect stabil, care exclusiv se va ocupa cu elevii din internat.

Elevii din internat vor fi sub controlul și scutul epitropiei, care va îngriji de creșterea lor religioasă, morală și socială, precum și de înaintarea lor în studiile prescise.

Cei ce nu se vor supune datorințelor prescise, precum și disciplinei din internat, vor fi lipsiți de locurile aceste în internat. Elevii vor fi instruiți în muzica vocală și instrumentală, precum și în cântarea glasurilor și vor fi obligați a cerceta regulat biserica. Interniștii vor avea medic gratuit.

Rugările sunt a se adresa presidiului **Dr. George Popoviciu.**

1--3 [38]

Dat din ședința ținută la 8/21 Iulie 1903. Gr.

Epitropia fundațională.

II.

Comuna bisericască ort. română din Lugoj deschide cu *inceperea anului școlar curent un internat de fete* pe sarea elevelor, cari cercetează școala noastră confesională de fete din loc, provăzută cu 6 clase și cu un curs supletoriu.

Excepționalmente se vor primi și elevi, cari frecventează institutul „*Notre Dames*” din loc.

Tacsa lunară de întreținere se stipulează cu *doză-zeci-și-opt (28) coroane*, solvabilă quartaliter ori lunar înainte.

Condițiunile de primire sunt:

1. Petentele au să dovedească cu atestat de botez, că sunt născute din părinți ort. români;

2. Cu atestat medical recurentele să probeze, că sunt deplin sănătoase;

3. Prin testimoniul școlar au să arăte progresul făcut în studii.

Termenul de recurgere expiră la 7/20 August a. c. Petițiunile de primire se adresează presidiului *Dr. George Popoviciu.*

Elevii internatului au să aducă cu sine:

a) o plapomă cu două îmbrăcăminte;

b) o perină cu două fețe albe și două ciorșafuri (lepedee);

c) trei ștergare, trei șervete, două p-ptene, unul des și altul rar;

d) o perie de haine, una pentru dinți și perii pentru păpuși;

e) schimburi, ciorapi și batiste 6 părechi;

f) în fine îmbrăcăminte absolut necesară și cât se poate de simplă.

Cu conducerea internatului va fi încredințată o directoară, care are cunoștințele și experiența trebuincioasă. Programul școlii noastre confesionale se va trimite la cerere ori și căruia gratuit.

Internistele primesc pentru tacsa de 28 coroane lunar locuință și vipt. Spălarea rufelor rămâne în sarcina părinților sau se va plăti separat lunar două (2) coroane.

Observăm, că pentru instruirea în muzica vocală, în limba franceză și germană, în lucrul de mână și de croiu nu se solvesc nimic, fiind angajate puteri didactice pe sarcina bisericii.

Pentru muzica instrumentală se va solvi o tacsa moderată.

Internatul va fi întocmit pentru de a fi spre ajutoriu și folos publicului nostru din părțile bănățene și treptat se vor introduce toate îmbunătățirile posibile:

Comisiunea specială.

Dispute cu Nazarenii

IV. Despre botez în genere

(Continuare)

Nazareanul: Sunt deplin convins, că este valid, că botezul de regulă prin afundare, și botezul făcut prin turnare dar numai în cas extraordinariu, de necesitate, de boale sau slăbiciuni trupesci ale celui ce se botează. Cu toate aceste pe aici, pe la noi, biserica voastră botează numai prin turnare și nici decum prin afundare. Cum se esplică acest lucru întors?

Eu: Pentru întoarcerea lucrului, cum zici Dta, nu e de vină botezul, ci noi oamenii. În vremile vechi, când oamenii nostri erau voinici și sănătoși, fiindcă nu seiau ce este desfrăul, beția, trailul în concubinată junilor și fetelor necopti pentru căsătorie și alte păcate strigătoare la ceriu, botezul se făcea prin cufundare, pentru că toți copiii născuți din părinți sănătoși erau sănătoși, rumeni și grăsuți. Erau de o tărie, că preoții

adese ori îi botezau iarna în rîul înghețat. Astăzi însă lumea stricată dă naștere la nisece copii slăbuți, neputincioși, de multe ori atât de ogârșiți de țîi milă ba chiar scârbă, de copilul, ce țî-se aduce la botez. Nu sunt toți așa, dar cei mai mulți nu sunt altcum, Asta, vezi, este cauza de ce în părțile noastre biserica de mila copiilor mulți slabi și neputincioși, cari nu sunt în stare să supoarte fără primejdie botezul prin afundare, s'a văzut silită să se lasă de regula veche a botezării prin afundare și trecînd pe toți copiii la categoria bolnavilor și neputincioșilor să practizeze, botezul necesității prin turnare. O, de ar veni creștinii noștri la gânduri mai bune și să se lase de păcatele cari se resbuuă atât de amar asupra copiilor! Atunci și biserica s'ar reîntoarce la botezul regulat. Cred, prietino, că te-am lămurit și în privința aceasta.

Nazareanul: Deslucirile, ce am primit cu privire la cele două forme ale botezului, adică afundare și stropire, îmi sunt de ajuns. Pentru ele îți mulțămesc foarte. Acum iartă-mă să trec la altă întrebare mult mai grea și mai însemnată despre: *botezul pruncilor*

Aș dori să aud unde stă scris în scriptura testamentului nou, că pruncii, ce sug și preste tot n'au conștiință de sine, să se boteze, deoarece acest fel de botez eu îl aflu contrar înțelesului s. Scripturi, carea poruncește, ca acela să se dea numai celor ajnuși la conștiința de sine, cari pot învăța și mărturisii credința și a face pocăință?

Eu: Și eu aș dori să aud dela D-Ta iobite prietino: unde stă scris în s. Scriptură a testamentului nou, că n'are să se serbeze mai mult Sâmbăta, ci numai Dumineca — cu participare la serviciul dumnezeesc și cu reținere dela lucru, deoarece eu vîd, că voi *baptiștii fröhlichiani* — sau cum vî mai numesc pe aici „nazareni“, și *pocăiți* — a-ți lăpădat toate sîrbătorile creștinesci pentru cuvîntul, că nu se află întemeiat în s. Scriptură, iar Dumineca totuși o sîrbați? Pe care loc din s. Scriptură aflați voi că e întemeiată înlocuirea sîrbărei Sâmbetei cu aceea a Duminecei?

Nazareanul: Au nu cetim în Faptele apostolilor cap XX. v. 7. că: „*la întăia zi a săptămănei erau adunați învățăceii să frângă pîne.*“? Mai departe au nu rînduesce apostolul Pavel la I. Corint. cap. XVI. v. 2. o milostenie pentru sfinți, la carea să contribuie fiecare cu câte ceva la întăia zi a săptămănei. În sfîrșit au nu serie și Ioan în Apocalipsă cap. I. v. 10: „*fost-am în duh într'o zi Duminecă.*“?

Eu: Locurile, cele aduseș aici, prietino nu dovedesc aceea, ce am cerut cu adică n'u cuprînd o poruncă apriată despre înlocuirea sîrbărei Sâmbetei din legea veche cu sîrbărea Duminecei din legea nouă; nu, fiindcă locul din urmă arată numai că între cele 7 zile ale săptămănei una era deschilinită ca zi a domnului (Dumineca) iar cele 2 locuri dintăiu, dovedesc numai că creștinii cei dintăiu apucaseră obiceiul de a-se aduna în ziua cea dintăiu a săptămănei (Duminecă) la serviciul dumnezeesc și la împărtășire, dar nu

că sîrbau întregă ziua această și încă și mai puțin că nu mai sîrbau Sâmbăta. Dincontră noi scim din istoria bisericăescă că pe lăngă serviciul dumnezeesc al Duminecei a pînut lung timp și sîrbărea Sâmbetei păuă-ce ea s'a oprit apoi prin canonul 29 al sinodului din Laodicea an. 364 cu un obiceiul jidovesc. Cu aceasta nu vreau să zic, că sîrbărea nu se razimă pe nici un temei biblic, ci numai că dacă botezul pruncilor se declară de contrar scripturei pentru aceea, fiindcă nu se poruncește în s. Scriptură nicăiri prin cuvinte apriate, atunci și sîrbărea Duminecei trebuie să se lapede, fiindcă nici aceasta nu se poruncește în scriptură cu cuvinte apriate. Aceasta o și face consecvent „*secta Sabatarianilor*“, cari în locul Duminecei sîrbează Sâmbăta veche și deaceea se și cheamă Sabatariani.

Nazareanul: Așa este fără îndoială; dar atăta totuși vei recunoasce, că în alt raport stă sîrbărea Duminecei și în alt raport botezul pruncilor — cu s. Scriptură. Nici un cuvînt biblic nu contrazice sîrbărei Duminecei și dacă pentru ea nu vorbește litera, vorbește totuș spiritul evangheliei.

Eu: Tocmai așa stă lucrul și cu botezul pruncilor: nici un cuvînt biblic nu-l oprește, din contră el corespunde deplin spiritului testamentului nou. Ori spune-mi: unde stă scris, că nu este iertat să se boteze pruncii?

Nazareanul: Scris apriat nu stă firește nicăiri; dar nici n'a fost trebuința de aceasta, fiindcă s'a înțeles de sine. Căci pruncilor mi-se pare o noutate așa de neașteptată, încât dacă ar fi voit-o Cristos a trebuit s'o poruncească apriat.

(Va urma)

Când s'a întemeiat orașul Caransebeș și ce știm din trecutului lui?

Pe timpul, când Măntuitorul nostru petrecea pe pămînt, aici în părțile noastre a trăit un popor foarte viteaz, adică poporul dac. Țara lor se numia Dacia. Strămoșii noștri Romanii, mai de multe ori au încercat să cucerească aceasta țară avută și frumoasă; dar numai împăratul Trăian a putut să învingă pe viteazul Decebal, regele Daciei la a. 107.

Sciîndu-se învins ș'a luat viața.

După aceasta învingere a lui Trăian, el a adus oameni din toate părțile lumii cucerite de Romani; dar mai virtos din țările apropiate. Locuitorii acestor țări erau atunci romanisați.

Pe acest timp se crede, că Caransebeșul — dar firește nu cu numele acesta — a fost sat dac la trecerea peste Sebeș a căii Romane, care ducea de la Ulpia-Traiană (Grădiște lângă Hateg) la Tierna (Orșova de azi).

Romanii aci au zidit o cetățuie, căci pe rămășițele acestei cetățui Romane s'a rădicat cetatea de apoi. Rămășițele zidului și a altor întărituri să vîd și azi.

În cele mai vechi scrisori, ce ne-au rămas din trecut, despre Caransebeș se face pomenire la anul 1290. 29. Aprile sub regele Ladislau IV. Cumanul. (După unii chiar în veacul al 12-lea.

Caransebeșul din timpurile cele mai vechi era căpetenia celor 8 cercuri românești: Caransebeș, Logoj, Comiat, Mehadia, Iladia, Căraș, Almăj, Bêrzava.

Aceste cercuri românești aveau anumite drepturi așa între altele, că pe un nobil (nemes) român numai adunarea nobililor români îl putea judeca; iar pe un iobagiu numai nobilul român îl putea condamna. De la adunarea aceasta se putea apela la ban, care era în fruntea cercurilor; iar de la ban drept la rege. Mai este de însemnat, că Românii se judecau numai după dreptul lor românesc deosebit și că în cercurile acestea regele nici unui străin nu putea dăruî bunuri afară de acelora, pe cari Românii îi aflau vrednici etc. etc.

• Sigismund, regele Ungariei scutesce pe Românii din Severin de plățirea dărilor pentru-că cum se zice în decretul regelui—ei au fost totdeauna cu credință și au făcut mari servitii țării în luptele cu Turcii și afară de aceea ei suferă mai mult din partea acestor sêlbatici dușmani; averile lor se jăfuese, se aprind și ei se duc în robie etc.

Și în adevêr prin multe suferințe au trecut Românii din părțile noastre în decurs de veacuri în lupta cu acest crâncen vrăjmaș.

Luptele s'au început sub Sigismund la 1419 și au ținut așa zicând neînterupt până la cea din urmă răzmeriță turcească din anul 1788.

În decursul acestor lupte Caransebeșul a suferit foarte mult. Cetățenii se apărau cu vitejie, însă dacă au fost învinși orașul au fost jefuit, spart; iar locuitorii duși în robie.

Până la bătălia nefericită de la Mohács Caransebeșul s'a ținut de Ungaria; de aci în colo se ține mai mult de Ardeal.

Groaznic a suferit Caransebeșul, când după moartea lui Mihai Viteazul, și a lui Moise Secuiu, conducătoriul Ardelenilor în contra nemților trimiși sub conducerea lui Basta să asigure Ardealul împăratului Rudolf.

Ardelenii învinși au căutat și au aflat scăpare în Caransebeș, după ce o parte din ei au fost căsăpiți la poarta de fer în Ardeal.

Și haiducii și sêrbii pe cari Basta i-a slobozit din slujbă le-au urmat la Caransebeș. Acestea sosind la Caransebeș au comis cele mai groaznice fapte. Au răpit, au jăfuit, au ucis și au vindut o mare parte a locuitorilor robi Turcilor.

În anul 1658 Caransebeșul cade în mâna Turcilor și rămâne în mâna lor până la anul 1688. Pe vremea aceasta s'a întemeiat partea aceea a orașului, care să numea Mehala.

La anul 1738 a fost spart orașul până în temelie, — precum se află scris întrun apostol vechiu din biserica Stântului George — în care popa Popescul — după cum se numește dînsul — scrie următoarele: Acest apostol este a sfintei biserici din Caransebeș și l-am luat eu popa Popescul când s'a spart orașul etc. Mai pe urmă a avut de a face cu Turcii la 1788 în răzmerița Turcului, când Turcii biserica de sus au folosit-o drept grajd pentru cai. Sub Iosif al doilea s'a înființat granița militară, care la 1872, sau de tot la 1873 s'a desfăcut.

Căran și Sebeșul,

Începând din vechime au fost două orașe Caranul și Sebeșul. Sebeșul a fost unde se află, azi; iar Căranul se află dincolo de Timiș, unde riul Sebeș se revarsă în Timiș. Fiecare oraș avea magistratul său. Căranul pe la anul 1600 a perit și nu se mai face pomenire de el ca de un oraș desclinit și numele lui se contopește cu al Sebeșului. Fiind-că Caranul a perit, drept aceea poporul și azi mai adese zice Sebeș (mêduc la Sebeș), decât Caransebeș.

Sebeșul,

Cetatea, orașul, Potoiul, Mehala.

Cetatea, despre care am vorbit puțin, se află unde și azi îi aflăm urmele. Ea era zidită în cinci colțuri. Zidul era înalt și din lăuntru după zid era grămădit pământ. Împrejurul zidului era un șanț. La fiecare colț era câte un bastion cu patru laturi, ca să se poată pușca în toate părțile. Și bastioanele erau încunjurate de șanțuri, în cari se putea slobozi apă din pârreul Potoc, care în vechime avea totdeauna apă. Cetatea avea trei porți: Poarta Ardealului către Jidovin, poarta Orșovei către biserica de sus și o altă poartă în strada episcopoească aproape de casa economului Roșca. S'a spart cetatea la anul 1699; dar nu de tot, căci și la 1716 și 1723 se mai vorbește de cetatea Caransebeș.

Orașul.

Orașul era, împrejurul cetății; dar se ostindea mai însus către dealul Crucii; iar în jos până în piațul de azi. Era mai mare decât astăzi. Locuitorii lui erau cu stare bună.

Șoabele în vechime nu au fost. (Șoabe de la cuvîntul șvabă șvabo precum leau zis nemților cari la începutul veacului al 18-lea s'au așăzat aci).

Potocul.

Potocul a fost suburbiul orașului. El se ostindea chiar, unde în timpul de față sunt grădiniile din Potoc. Prin mijlocul orașului curgea pârreul Potoc, care e și azi; dar astăzi nu are

apă decât pe timpul când sunt ploii multe, până când atunci avea totdeauna apă și se numea pârâul orașului, la care mergeau femeile să spele cămeșile.

Aci se vede, că locuiau cetățenii cei mai săraci și țiganii, cari spălau aur; de aceea cetățenii îi batjocureau și batjocura aceasta a rămas și azi, de și Potocul ca oraș a perit. Acum se numesc „Potoceni“ cari locuiesc în partea cea mai de sus a orașului aproape de Potocul din trecut.

Mehala.

Când la anul 1658 Turcii au cucerit Caransebeșul și au stat aci 30 de ani; adevărat până la 1688 a mutat locuitorii din Potoc și din cetate dicolo de Sebeș. Acest suburbiu s'a numit Mehala. (Mehala înseamnă turcește suburbiu). Mehala nu s'a estins dincolo de Sebeș cam de la fabrica electrică de azi până la Caransebeșul nou. O parte a acestei Mehala se numea Bijuloni. Aici au locuit strămoșii familiei Biju. Și astăzi familia Biju are acolo pământuri. Aci este maierul Domnului Iefta Biju.

Daruri mărinimoase

oferite în scopul înființării mănăstirii din „Valea Godinova“.

„Toată darea cea bună și tot darul desevârșit de sus vine pogorînd dela părintele luminilor“. Iacob C. 1. v. 16.

Prea bunul, milostivul și iubitorul de oameni Dumnezeu, a cărui adânc de judecată este necuprins de mintea omenească, când voește a face un bine mare și folositoriu omenimei, mai întâi își alege organele sale pre care le inspiră și prin care mijlocește binele ce voește al face. Fără de dînsul nimic nu se face precum zice la Ioan: „Toate printrînsul s'au făcut și fără de dînsul nimic nu s'a făcut ce s'a făcut“. Ioan c. 1. v. 2. Și într'alt loc: „Fără de mine nu puteți face nimic“. Ioan cap. 15. v. 5.

Când au voit Dumnezeu a face mântuire neamului omenesc, a trimis pe unul născut Fiul său, în lume, ca, tot cel-ce crede în el să nu piară, ci să aibă viața de veci. Ioan c. 3. v. 16. Când au voit a pune temelie bisericii sale și-a ales 12 oameni pescari neînsemnați de stare de jos, și-i trimise în lume spre a binevesti cuvîntul său încât „în tot pământul a eșit vestirea lor și la marginile lumii graiurile lor“. Psalm 18. v. 4. Într'un timp de tot scurt pătruseră în multe părți a-le pământului, și făcură atîta sporiu încât nici un împărat cu ostași înarmați n'ar fi putut să facă și să aducă atîta sporiu.

Când a voit Dumnezeu a pune hotar goanelor crîncene a le creștinilor a ales pre sântul și întocmai cu Apostoli marele Constantin, și cu arma crucei

pășese ca un erou asupra inamicilor creștinismului, îi învinge și se făcu pace. Acestea le-am adus ca exemple ca se nu creadă cineva că lucrurile bune și uai se fac numai cu voia oamenilor; ci toate să le atribuim lui Dumnezeu.

Astfelu dară în veacul al XX cu drept cuvînt numit, veacul materialismului, când credința a slăbit și dragostea a răcit, când omenimea merge teribilă către decadente; când se ivesc vremuri primejdioase; când prorocii cei mincinoși se înmulțesc care țintesc la nimicirea sântelor noastre așezămînte bisericesci: bunul Dumnezeu prin neasemănata-i iubire de oameni își alege organele sale în frunte cu Prea Sântitul Domn Episcop diecesan Nicolae Popea, pre care organe le inspiră, și desvoaltă întrînșii spiritul de jertfă spre a pune basă unei instituțiuni religioase morale, spre facerea unei case de rugăciune cu numele frumos de Mănăstire.

Ce ideie salutară, ce scop sublim e acesta căci în Mănăstire se reamintesc respectul cel adevărat către Dumnezeu a veacurilor prime ale creștinismului; și cu drept cuvînt merită a fi înființate, ca nisce locașuri de cuvioasă retragere și tot odată ca așezămînte sfinte, pentru cultivarea sentimentelor religioase morale.

În Mănăstire vom da de acele persoane care năzuesc la împlinirea cuvîntului: „așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, că văzînd faptele voastre cele bune să mărească pre Tatăl vostru cel ceresc“. Matei 5, 16; În mănăstire vom afla pe aceea care auzind cuvîntul: „de ți este voia să fi desevârșit vinde cele ce ai și le dă săracilor și ți ie crucea și-mi urmează“. Tot în Mănăstire în mezul nopții când totul repausează în natură, vom auzi glasul duios al clopotului resunând și chiemând la rugăciune, precum și vocea limpede coroana de dimineață, a călugărului respective a călugăriței, care anunță cu dulcele și mîngăitorul glas: „sculați! că e vremea cîntării ceasul rugăciunii“, care răsunset convinge pre călători că sufletele veghiază în oara aceea în Mănăstire; prin urmare, iată aci în Mănăstire o școală de morală și de fapte bune, de unde se înalță cîntări de laudă către ceriu ziua și noaptea, în revărsatul zorilor și'n amurgul serei.

Iată dar scopul înființării Mănăstirilor.

Spre a arăta o icoană vie on. public, înșir aci și vrednicele de pie amintire numele membrilor fundatori, ai înființării Mănăstirii de lângă Isvorul din „Valea Godinova“.

Și anume:

Reposatul în domnul Nicolae Drăgălina carele mult s'a ostenit și a cumpărat locul cu 560 cor., și s'au mutat la cele vecinice cu dorul să vadă mănăstirea și nu o au văzut. Maria și Petria Drăgălina, fiecele răposatului sus zis, care au donat locul pentru înființarea mănăstire sus zisă.

Membrii care au contribuit până acuma cu mijloace în bani pentru înființarea mănăstire sus zisă:

În comuna Brgsa-motană: Prea On. Domn Ma-
csim Popoviciu protopresbiter cu Mult St. Doamnă
soție Elena, 210 cor., Constantin Stancovici cu soția
200 cor., Aurel Pocean 100 cor.;

În Vasiova: George Drăgălina cu soția Ana 200 cor.
În Cólnic Pătruța Truțan 10 cor.

În Ezeriș: Sânția Sa părintele Ioachim Jurca cu
soția Măria 100 cor.;

În Vasiova: Iosef Stancovici cu soția Melanie
20 cor. Daniel Stancoviciu cu soția Iuliana 20 cor.;

În Valeapai: Comuna bisericească 20 cor., Ioan
Popoviciu, preot 20 cor. Tot Sânția Sa a mai colec-
tat de la mai mulți credincioși 20 cor.:

În Tîrnova: Petru Dalea, învățătoriu 10 cor.,
Măria Cimponeriu dascăliță văduvă 10 cor.;

În Dulcu Fogarași 10 cor.;

În Ocna de fer: Mihai Isvănariu, Dumitra Isvăn-
nariu, Anton Potocean, Ioan Munteau, Măria Muntean,
Iosif Peștenariu, Măria Peștenariu, câte 10 cor. fie
care. Iar Mihai Boulescu, 15 cor., Ioana Boulescu 10
cor., Traian Brebenariu 10 cor., Nicolae Hubian 20
cor. Suma totală 1075 coroane.

Macarie Gușcă monah.

Declarațiune

Di preot *Sinesie Bistrean* din Jurjova publică în
„Drapelul“ următoarea „Declarație“:

Onorată Redacție!

Cetind în „Drapelul“ Nr-ii 71, 72, 73 74 și 75
lucrarea mea intitulată „*Momentul național în serviciul
nostru divin*“, am meditat din nou asupra lucrului și
astfel am venit la convingerea, că *am fost în rătăcire*
și că întreaga mea lucrarea *este greșită*.

Astfel *regret* publicarea lucrării mele, și prin
aceasta o *revoc* în întregime ei, cu atât mai vîrtos,
căci eu ca preot al bisericeii dreptmăritoare, *țin și cred*
acelea ce le învață această sfântă biserică.

Revocând lucrarea, consider de *nevalidă* orice
deducțiune ce s'ar face din acea lucrare a mea cu
privire la *convingerile și credința mea religioasă*.

Accastă declarațiunea binevoiti a o publica în
procsimul Nr. al „Drapelului“.

Jurjova, 10/23 Iulie 1903.

Sincsin Bistrean,
preot ort. rom.

Varietăți

Apel. „Societatea pentru crearea unui fond de
teatru român“ își va ținea adunarea generală din
anul acesta în orașul Sebeșul săsesc. — Szászsebes
— la 15/28 și zilele următoare ale luni August a. c.
Societatea aceasta urmărește idealul de a înființa în
mijlocul poporului român din patrie teatrul național;
părghia, care lătește, întărește și ridică cultura nați-

onală a popoarelor. E sublim idealul acesta, pentru că
farmecul teatrului național va fi pentru noi o nouă
și puternică armă pentru întărirea iubirei de neam și
a credinței tari în viitorul poporului român. Nu insistăm
mai deaproape asupra istoricului societății pentru teatrul
român, nici asupra scopului ce'l urmărește, căci aceste
binecunosute trebuie să fie fiecărui român de bine căruia
i zace la inimă cultura și înaintare neamului; ci ne
mărginim numai a apela cu toată căldura la frații români
din apropiere, și din depărtare, invitându-i cu drag-
oste frățască să alerge la adunarea amintită, cu atât
mai vîrtos, că participarea la adunările generale ale
societății este busola interesului ce'l nutrim pentru
societate. Datori suntem cu toții a sprigini această
societate pentru că a noastră este, desteptarea și
înaintarea noastră o urmărește și pentru ca cât mai
îngrabă să se poată realiza dorința noastră ferbită,
și a înaintașilor noștri, *înființarea și deschiderea teat-
rului național*. Frați români! Veniți să stringem la
peptul nostru cu cuvenită căldură pe fica culturii
naționale, să dovedim astfel, că scim apreția și scim
să ne însuflețim pentru instituțiunile noastre culturale
dătătoare de lumină și viață. Sebeș 7/20 Iulie 1903.
Comitetul central arangiator: Președinte: *Sergiu Medean*
protopresbiter. Secretar: *George Tătar*

Mulțămită publică. Neuitatul meu soț *George*
Tripon fost vice-notariu în Poiana a fost asigurat
pentru speșele de înmormântare (200 cor.) la „Vechia
asociațiune funebrală rom. din Elisabetinul Timișorei“.
De și neuitatul meu soț în decurs de mai mult timp n'a
solvit tacșele preșcrise de statutele Asociațiunii, cu
toate acestea susnumita Asociațiune mi-a solvit speșele
de înmormântare. Pentru aceasta îmi țin de datorință
a aduce atât numitei Asociațiuni, cât și reprezentan-
tului ei din Caransebeș Di Petru Valușescu cele mai
sincere mulțămiri, îndemnând din toată inima pe fie-
care a se înscrie ca membru la susnumita Asociațiune
Poiana în 23 Iulie 1903. *Văd. Emilia Tripon.*

**Reuniunea învățătorilor români gr. or.
dela școalele confesionale din diecesa Caran-
sebeșului.** Nr. 46 Învitare la ședința comitetului
Reuniunii învățătorilor rom. gr. or. dela școalele confe-
sionale din diecesa Caransebeșului ce se va ținea în
Logoj la 24 Iulie 6. August a. c. la 9 oare dimineața. În
localitățile școalelor gr. or. române La aceasta ședință
sunt poștiți a lua parte nesmintit P. T. Domni funcți-
onari și membri de comitet ai Reuniunii ca așa să
se poată ținea ședința și agendele Reuniunii să-și
continue mersul regulat. Bocșa-Montană în 16/29 Iulie
1903 Traian Lința preș. reun. Ioan Marcu not. reun.

Săpături în hotarul Seghedinului. În hota-
rul Seghedinului s'au găsit în pământ nisce obiecte de
aur și bronz, precum și arme, pe cari profesorul Dr.
Aurel Török le-a constatat, că sunt de o vechime de
câteva mii de ani, din timpul vechilor Daci (Agathirsi),
cei dintâi, cari au cunoscut întrebuintărea aurului și
metalelor nobile în Europa.

Monument pentru inventatorul ciasornicului de buzunar. În orașul Glashütte (Saxonia) s'a ridicat zilele acestea un monument lăcătușului Petru Henlein din Nürnberg, care pe la început secolului XV a inventat ciasornicul de buzunar.

În sala hotelului **Lichtneckert** se va preda Duminică în 2 August a. c. st. nou la 8 oare sara studiul militar istoric „Resboiul“ în 3 acte, 128 scene colorate și 20 icoani în mărime naturală. Ca încheiere va urma noutatea senzațională „Noaptea sângeroasă din Belgrad“ în icoani vivante, după drama berlinesă. Prețul loc închis 1 cor., locul de șezut 60 fil. loc de stătut 40 fil., militarii și pruncii solvesc prețul numai jumătate.

Necrolog. *Stefan Lipovan*, fost învățătoriu în Lugoj după o activitate neobosită de 49 ani, ani și la 9 ani după pensionarea sa, a răposat în Domnul Vineri în 18/11 Iulie, c. în Lugoj în etate de 80 ani. Însmormântarea i s'a făcut Sâmbătă, în 19 Iulie v. Despre actul însmormântării în numărul viitor. *Fie-i Ierină ușoară și memoria binecuvântată.*

Licitațiune minuendă

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan d'to 23 Iunie a. c. Nr. 2134 B. se escrie licitațiune minuendă pentru repararea bisericii și îngrăditurei acesteia din comuna **Macedonia**, protopresbiteratul Ciacovci, cu prețul de esclamară 2921 cor.

Licitațiunea se va ținea la 27 Iunie (9 August) a. c. la 3 oare postmeridiane în sala școalei confesionale din loc.

Reflectanții vor avea să depună înainte de licitațiune vadiul de 10% în bani gata ori hârtii de valoare.

Planul și specificațiunea de spese și măsuri se pot vedea la Oficiul parohial din loc.

Macedonia la 6/19 Iulie 1903, din ședința comitetului parohial. 2—2 [37]

Ioan Tinca
președ. com. par.

George Margineanțu
not. com. par.

Concurse

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. rom. din **Cireșul-Timiș**, protopresbiteratul Lugoșului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecesană.

Emolumentele acestui post sunt :

Salariu în bani gata 600 cor. eventual 540 cor. dacă învățătoriu ar folosi 2 1/2 jugere estravilane al căror venit anual este 60 cor.

Pentru lemne 24 cor.

Pentru conferințe 10 cor.

Pentru scripturistică 10 cor.

Dela însmormântări, unde va fi pofit, 80 fil.

Locuința liberă cu grădină de 800 □ stânjeni.

Alesul învățătoriu va avea se poarte și agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial, precum și a conduce corul înființând.

Concurenții sunt pofțiți a se presenta în vre-o Duminică sau sârbătoare până la espirarea concursului în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic ; iară concursele adresate comitetului parohial să le subștearnă P. P. Oficiu protopresbiteral gr. or. rom. în Logoj.

Dat din ședința comitetului parohial gr. or. rom. Cireșul-Timiș la 29 Iunie 1903. 3—3 [33]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Pe baza ordinațiunei Ven. Consistoriu diecesan d'to 20 Iunie a. c. Nr. 2340 Bex 1903 se escrie concurs pentru întregirea postului de paroh la parohia de cl. III, din comuna **Valeapai**, protopresbiteratul Bocșei-Montane cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană“.

Dotatiunea :

1. Doauă sesiuni parohiale constătătoare din 87 jugere și 4 jugere 513° □ islaz comun neîmpărțit.
2. Un intravilan (fără de casă parohială.)
3. Stola usuată.
4. Birul parohial usuat.

Doritorii de-a ocupa acest post au a-și trimite recursele lor instrute conform stat. org. și regulamentul pentru parohii, comitetului parohial prin Prea On. oficiu protopresbiteral al Bogșei-Montane.

Dela recurenți se recere a se presenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, însă numai pe lângă prealabila încuviințare a Prea On. Domn protopresbiter, dar nici decum în ziua de alegere.

Valeapai din ședința comit. paroh. ținută în 29 Iunie 1903. 2—3 [36]

Ioan Popoviciu m. p. **Corneliu Crainicescu** m. p.
preot, preș. com. par. not. com. par.

În conțelegere cu mine *Maxim Popoviciu* protopresbiter.

Pentru întregirea definitivă a postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. rom. din **Băsești** se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

1. Salariul în bani gata 600 cor.
2. Pentru scripturistică 10 cor.
3. Pentru conferințe 6 cor.
4. Pentru curatoratul școalei 16 cor.
5. Locuință liberă în edificiul școalei.
6. Folosirea grădinei școalei 3/4 juger și 1/4 juger estravilan.

Alesul învățătoriu este îndatorat a purta cantoratul în s. biserică și a purta scripturistica în comi-

tetul și sinodul parohial, a compune socoțile cultului și ale bisericii.

Pentru serviciile prestate înainte de ocuparea acestui post comuna nu acordă alesului nici un fel de emolument, da cât cele indicate aici.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne petițiunile instruate conform normelor din vigoare în termenul deschis la oficiul protopresbiteral gr. or. a tractului Făget.

Comitetul parohial dorește, ca recureții să se presinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică, dar nici decum în ziua de alegere.

Băsești, în Ianuarie 1903.

[35] 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu* m. p. protopresbiter.

Pe baza ord. Ven. Consistoriu diecesan ddtto 1 Iulie 1903 Nr 2387 Sc. ex 1903 pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. rom. din comuna **Hitiiași**, protopresbiteratul Buziaș. se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană“.

Dotățiunea acestui post este :

1. În bani gata 200 cor.
2. 11·38½ Hl. grâu curat în preț de 133 cor. 20 fil.
3. 11·38½ Hl. cucuruz în boambe 72 cor. 88 fil.
4. 5 jugere 482 □ pământ arătoriu cu un venit de 157 cor. 50 fil.
5. 10 mtr lemne aduse acas 41 cor.
6. Pentru participare la conferință 16 cor.
7. Pentru scripturistica 10. cor.
8. Dela înmormetări unde va fi poftit 40 fil.
9. Cortel liber cu 2 chilii, grădină în și extravilană.

Concurenții să-și înainteze recursele adresate comitetului parohial din Hitiiași — Prea On. Ofic. Protopresbiteral gr. or. rom. în Buziaș.

Tot odată sunt poftiți a-se presenta în vre-o Duminecă s'au sârbătoare nu însă în ziua de alegere în sfta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Alesul învățătoriu va avea să poarte scripturistica la cult și sfta biserică precum și a conduce corul înființând.

Hitiiași, din ședința comit. parohial ținută, la 8 Iulie 1903.

1—3 (37)

Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficial protopresbiteral.

Pe baza ordinațiunei Ven. Consistor diecesan ddtto 22 Februarie 1903 Nr. 448 Șc. precum și pe baza hotărârii sinodului parohial estraordinar ținut la 22 Iunie (5 Iuliu) a. c. se escrie concurs pentru postul

de învățător la școala confesională gr. or. rom. de nou înființată din **Recița-Montană** cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt :

1. Salar învățătoresc 800 cor.
2. Relut pentru cortel 240 cor.
3. Relut pentru lemne învățătorului 100 cor.
4. Relut pentru lemnele școalei 72 cor.
5. Pentru scripturistica 10 cor.
6. Pentru adunarea generală a Reuniunii învățătorilor și pentru conferințele învățătoresci câte 15 cor. la oaltă 30 cor.
7. Pentru purtarea agendelor comitetului și sinodului parohial precum și pentru purtarea socoților bisericesci 40 cor.

Alesul învățător este dator, pe lângă instrucțiunea prescrișă de lege a purta cantoratul în și afară de biserică și a instrua întreaga tinerime școlară rom. gr. or. în cântările bisericesci.

Pentru servicii învățătoresci prestate înainte de ocuparea acestui post, comuna nu acordă nici un beneficiu.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și substerne suplicele de concurs adresate Comitetului parohial P. On Oficiu protopresbiteral în Bogșa-Montană (Német-Bogsán) și a se presenta învre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică.

Recița-Mont din ședința comitetului parohial ținută la 7 Iuliu 1903, st. n.

1—3 [39]

În conțelegere cu mine: *Macsim Popoviciu* protopres.

P. T.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că sosind din călătoria mea îndărăt

≡≡≡ **prepar dinți,** ≡≡≡

cari lasă liber platina și cari nu trebuie depărtați, și sunt prinși în aur, celluloid și cautișuc.

Mai departe rangez pe rădăcini și dinți cu așa numite coroane de aur.

Bucăți vechi le prefac de nou.

Pentru efeptuirea lucrului meu garantez pe deplin.

Cu distinsă stimă :

Iohann Schiff

specialist dentist.

Strada Timiș Nr. 970.